

ODRUCHY NOWORODKA

Niektóre zanikają, a inne zostają na całe życie. Ich obecność to ważna informacja, czy dziecko przyszło na świat zdrowe i czy dobrze się rozwija.

W pierwszych tygodniach życia układ nerwowy dziecka jest bardzo niedojrzały. Dziecko może jednak reagować na bodźce dzięki automatycznym, niezależnym od jego umysłu i woli odruchom. To one pomagają mu przetrwać w nowym otoczeniu. Z czasem, kiedy dojrzewa kora mózgowa dziecka - niektóre stopniowo zanikają.

Wrodzone odruchy świadczą o bardzo ważnej rzeczy - prawidłowym rozwoju układu nerwowego noworodka. Dlatego są sprawdzane przez pediatrę-neonatologa zaraz po porodzie. Kontrola odruchów to jeden z najważniejszych testów zdrowotnych nowonarodzonego dziecka.

Układ nerwowy dziecka stale się rozwija, dlatego z czasem odruchy przestają mu być potrzebne. Muszą zniknąć - po to, by dziecko mogło samo decydować, co chce robić, a czego nie, np. wyciągnąć rączkę po zabawkę albo wstać.

Nie ma stałej, określonej granicy wiekowej, w której odruchy zanikają. Dzieje się to stopniowo. Jeśli odruchy utrzymują się zbyt długo, albo zanikają za wcześnie, należy skontaktować się z pediatrą. Taki stan może świadczyć o zaburzeniach napięcia mięśniowego lub innych nieprawidłowościach neurologicznych, które wymagają terapii. Ważne jest, by rozpocząć ją jak najwcześniej. Wtedy szybko przyniesie rezultaty i dziecko „dogoni” rówieśników.

BABIŃSKIEGO

Kiedy muśnie się palcem spód stopki dziecka (od piąty do palców), paluszki wyprostują się, ułożą w wachlarzyk, paluch wygnie się ku górze, a stopka przekrzywi do środka. Ten odruch zanika w pierwszym półroczu, czasem nawet dopiero około drugich urodzin.

SSANIA

Ten odruch doskonali się przy karmieniu dziecka. Jeśli jest słaby, jak najszybciej iść z dzieckiem do neurologa i logopedy (to konieczne do prawidłowego rozwoju mowy). Odruch zanika około trzeciego miesiąca. Potem dziecko ssie już tylko wtedy, gdy chce, bo jest głodne, zmęczone, czegoś się przestraszyło. Mniej więcej w szóstym miesiącu ssanie staje się świadomie kontrolowaną czynnością.

SZUKANIA

Gdy delikatnie dotkniemy palcem policzka dziecka w okolicy kącika ust, powinno ono otworzyć usta, wysunąć język i zwrócić główkę w stronę bodźca (inna nazwa - odruch Rootinga). W ten sposób szuka piersi mamy. Odruch pojawia się już w trzydziestym drugim tygodniu życia płodowego, a zanika w trzecim-czwartym miesiącu życia dziecka.

SZERMIERZA

Jest to odruch toniczno-szyjny. Gdy dziecko ma około sześciu tygodni, jego ruchy stają się bardziej skoordynowane i celowe. Kiedy z prawej strony zobaczy coś, co go interesuje, przekręci główkę. Jednocześnie natychmiast wyprostuje prawą rączkę i nóżkę! Jakby pokazywało, że właśnie chce sięgnąć po ciekawy przedmiot, który wypatrzyło. Wygląda to, jakby przyjmowało pozycję szermierza (stąd nazwa). Odruch może być widoczny od dnia urodzin, ale może też pojawić się dopiero kilka tygodni później. Utrzymuje się do szóstego miesiąca życia dziecka.

CHODU...

...automatycznego. Gdy chwyci się dziecko pod paszki i chwilę trzymała pionowo nad podłożem, tak by stopy znalazły oparcie, dziecko powinno rytmicznie poruszać nóżkami, (jakby chodziło). Odruch chodu automatycznego najczęściej pojawia się około czwartej doby życia i zanika do trzeciego miesiąca życia.

Uwaga! Samemu nie należy przeprowadzać tego badania (można uszkodzić dziecku kręgosłup!).

CHWYTNY

Po włożeniu palca do dłoni noworodka, dziecko z pewnością zaciśnie rączkę wokół palca, i to wcale nie słabo. Natomiast, gdy podrażni się jego stopę w zgięciu podszwowy, zegnije paluszki. Gdy podsunie się mu linę, chwyci ją niczym akrobata, zaciskając na niej palce dłoni oraz... stóp. Gdy już dobrze trzyma linę dwiema rączkami, przyciągnie do niej ciało. W przypadku rączek odruch ten słabnie około drugiego-trzeciego miesiąca, zamka w piątym-szóstym miesiącu, a praca stopek - w szóstym-dwunastym miesiącu.

Uwaga! Pamiętać należy, by podtrzymać dziecko, bo nie udźwignie własnego ciężaru!

MORO

Gdy gwałtownie zmienimy pozycję dziecka lub przestraszymy je nagłym hałasem, np. upuszczając coś na podłogę, niemowlę zareaguje, wyrzucając rączki w bok, następnie ku górze, a na koniec przyciągnie je do klatki piersiowej. Odruch ten zanika w czwartym-szóstym miesiącu życia dziecka.

PEŁZANIA

Gdy dziecko leży na brzuszku i dotkniemy jego podeszwy jednej z jego stopek, tak aby poczuło oparcie, to energicznie odepchnie się od ręki, nieznacznie przesunie do przodu i podkurczy drugą nóżkę. Odruch utrzymuje się do około trzeciego miesiąca.

GALANTA

Można go sprawdzić, gdy dziecko leży na brzuszku. Przeciągając palcem wzdłuż kręgosłupa (w odległości 1-3 cm). Dziecko wygnie się w tę stronę, z której będziemy je dotykać. Podkurczy również nóżkę z tej samej strony. Odruch ten zanika w czwartym miesiącu życia. Jeśli utrzymuje się zbyt długo, może świadczyć o tym, że dziecko ma dość słabe napięcie mięśniowe. Jeżeli napięcie mięśniowe jest zbyt duże, ten odruch może w ogóle nie występować.